

Az egyéni vállalkozók járulékfizetésének szabályai

Írta: Sinka Jánosné
közgazdász, adószakértő

Ez a könyv a szerzői jog védelme alatt áll, kizárólag a szerző előzetes, írásos engedélyével másolható vagy értékesíthető részben vagy egészben.

© 2007. Sinka Jánosné

Tartalomjegyzék

1. Az egyéni vállalkozók járulékfizetése.....	3
1.1. A nyugdíjas egyéni vállalkozó	4
1.2. A kiegészítő tevékenységűnek nem minősülő vállalkozók.....	8
1.3. A járulékfizetési kötelezettség időtartama, a járulékok bevallása és megfizetése	13
1.4. A vállalkozói járulék	15
1.5. Mi jár a járulékért	16
1.6. Amit a nyugdíjasoknak még tudniuk kell	16
1.7. A járulékfizetéssel, társadalombiztosítással kapcsolatban fontos jogszabályok.....	17

Az alábbiak a „Túlélőcsomag (egészen) kezdő egyéni vállalkozóknak; 8 kérdés adókról, járulékokról, könyvelésről és egyébektől, melyekre ismerned kell a válaszokat” című könyvem része, illetve az annak alapján készített kivonat. A könyv tartalomjegyzékét és bevezetőjét megtalálod a honlapomon: www.sinkatax.hu. Ha az ízelítőként kapott – és bárki számára szabadon letölthető - fejezet az egyéni vállalkozók adózásáról elnyerte tetszésedet, megrendelheted az egész könyvet: a honlapomon található e-mail címre küldött megrendeléssel. A könyvben a fentiekén túl is sok hasznos dolgot találsz az adózásról, járulékfizetésről, könyvelésről, munkaügyről, marketingről. A könyvet – kívánságod szerint - CD-én vagy e-mailben kapod meg. A CD esetében a megrendelt példányokat utánvétellel postázom. Ára: 6.000,- Ft + postaköltség (ez 860-900,- Ft közötti összeg). Ha e-mailben kéred, akkor a 6.000,- Ft bankszámlámra érkezését követően pdf- formátumban küldöm azt el neked.

1. Az egyéni vállalkozók járulékfizetése

Egyéni vállalkozó lehetsz:

- munkaviszony mellett,
- társasági tagság mellett,
- nyugdíjasként,
- csak az egyéni vállalkozásod van.

Mielőtt részletesen megtárgyalnánk a fenti variációkat, tisztáznunk kell néhány fontos fogalmat, amelyekkel a járulékfizetéssel kapcsolatos törvények szövegében találkozhatasz. A jogi szabályozás kétféle kategóriát ismer az egyéni vállalkozók esetében. Ezek: a **kiegészítő tevékenységű** egyéni vállalkozó, és a **kiegészítő tevékenységűnek nem minősülő** egyéni vállalkozó.

Józan ésszel azt gondolná az ember, hogy az a vállalkozó kiegészítő tevékenységű, aki ezt valamilyen más tevékenység mellett- mondjuk alkalmazott valahol-, kiegészítésként, mellékfoglalkozásként folytatja. Óriási tévedés!

A Tbj.-törvény¹ értelmezésében az az egyéni vállalkozó **kiegészítő tevékenységű, aki nyugdíjas** (saját jogú nyugellátással -öregségi, rokkantsági nyugdíj- rendelkezik), vagy özvegyi nyugdíjat kap és a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt már betöltötte. Az, aki előnyugdíját, korengedményes nyugdíját vagy szolgálati nyugdíját szünetelteti és ezzel párhuzamosan vállalkozó is, az is kiegészítő tevékenységűnek számít. Az egyszerűség kedvéért később csak nyugdíjasként emlegetjük őket. Mindenki más kiegészítő tevékenységűnek *nem* minősülő vállalkozó a hivatkozott jogszabály szerint.

A **kiegészítő tevékenységűnek nem minősülő** vállalkozó lényegében a **főfoglalkozású vállalkozó**, de ebben az esetben többféle helyzettel találkozhatunk: nem csupán az a főfoglalkozású vállalkozó, aki csak ebből él. Ha munkaviszonya is van, vagy társasvállalkozás tagja, ha nem nyugdíjas, akkor nem minősül kiegészítő tevékenységűnek, azaz főfoglalkozású egyéni vállalkozóval állunk szemben.

Természetesen a jogalkotókat nem hagyta érzéketlenül az a körülmény, hogy vállalkozónknak van munkahelye is, vagy kültag egy betéti társaságban, esetleg még egy középiskola vagy egyetem padjait koptatja. Természetesen szigorúan csak nappali tagozaton, esti és levelező oktatás esetén nem ér a neve, azaz nem befolyásolja a dolog a járulékfizetést.

Az első lehetséges félreértés tisztázása után megnézzük a lehetséges kombinációkat közelebbről is.

¹ A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló, 1997. évi LXXX. törvény

1.1. A nyugdíjas egyéni vállalkozó

Ők ún. egészségügyi szolgáltatási járulékot fizetnek, ennek mértéke 2007. január 1-től március 31-ig 16 százalék, majd április 1-jétől 9 százalék..

2007. április 1-jétől (nem vicc!) 8,5 százalékos mértékű nyugdíjjárulékot is fizetniük kell. Persze fontos az is, hogy minek alapján kell a fenti százalékoknak megfelelő értékeket kiszámítanunk.

A jó hír az, hogy e járulékokat csak akkor kell fizetnie - tehát nincs a járulékfizetésének kötelező minimuma -, ha van járulékalapot képező jövedelme nyugdíjas vállalkozónknak.

Mi is az a járulékalapot képező jövedelem?

Ebből a szempontból is fontos szerepe van az adózás módjának. Erről e könyvecske későbbi fejezeteiben lesz még szó, de előljáróban csak ennyit: egyéni vállalkozóként választhatja a *vállalkozói személyi jövedelemadózást* (ez tételes költségelszámolást jelent), lehet *átalányadózó* és lehet „*evás*” (egyszerűsített vállalkozói adó).

A Tbj.-törvény természetesen ebben az esetben sem hagy cserben, tartogat számodra definíciót a járulékalapot képező jövedelem magyarázatára is (4.§.k)pont). Ennek lényege számodra az, hogy a vállalkozásodból származó jövedelemnek azt a részét terheli járulék, amelyet az adóelőleged számításánál is figyelembe kell vened.

Ha a **vállalkozói személyi jövedelemadózást** választottad - ez lényegében egy tételes költségelszámolást jelent, és később részletesen lesz még róla szó -, akkor járulékfizetésed alapja az ún. vállalkozói kivét. A személyi jövedelemadóról szóló törvény ennek fogalmát is meghatározza (16.§.(4) bekezdés), de a járulékfizetéssel kapcsolatban elég, ha annyit tudsz erről, hogy a vállalkozásodban való személyes közreműködésed ellenértékeként, költségként elszámolt jövedelemről van szó. Ez tulajdonképpen a munkabéred, amit Te adtál magadnak. Ebből a jövedelemrészből nem lehet költséget elszámolni – az „igazi” munkabérhez hasonlóan az egész összeg jövedelem, azaz adóalap.

Mivel nyugdíj mellett folytatod a vállalkozói tevékenységedet, a fenti összeget nem a munkabéreket általában terhelő járulékok terhelik, hanem **egészségügyi szolgáltatási járulékot** kell fizetned.

Ennek mértéke 2007. január 1-jétől március 31-ig terjedő időszakra 16 százalék. 2007. április 1-jétől a járulék mértéke 9 százalékra csökkent, de új kötelezettségként megjelenik a nyugdíjjárulék, ennek mértéke 8,5 százalék.

Nézzünk erre egy konkrét példát is:

Szorgos Szilárd nyugdíjas vállalkozó havonta 100 ezer forintot könyvel el vállalkozói kivét címén. 2007. január-február-március hónapokra 16 százalékos mértékű egészségügyi szolgáltatási járulékot fizet, azaz havonta 16 ezer forintot. 2007. április 1-jétől pedig 9 százalékos mértékű . egészségügyi szolgáltatási járulékot (9 ezer forint havonta) és 8,5 százalékos mértékű nyugdíjjárulékot – annak ellenére, hogy nyugdíjas! -, azaz 8.500 forintot kell havonta fizetnie. Természetesen, ha Szorgos úr változtat a vállalkozói kivét összegén, akkor ennek megfelelően változik a fizetendő járulékok összege is. Azt is megteheti, hogy valamelyik hónapban nem ad magának bért. Ekkor járulékalap hiányában nem kell a fenti tételeket megfizetnie.

A kiegészítő tevékenységű - azaz nyugdíjas - vállalkozók számára ugyanis a törvény nem ír elő kötelező jelleggel járulékfizetést, azaz annak nincs kötelező minimuma.

Ez bizonyára nagyon vonzó lehetőségnek tűnik, de ez nem jelenti azt, hogy vállalkozói bér hiányában Szorgos úr „megúsza” a dolgot, és a továbbiakban egy petákot sem fizet az egészségbiztosítónak.

A vállalkozói személyi jövedelemadó, mint adózási mód jellegéből adódóan még felmerülhet ún. százalékos egészségügyi hozzájárulás fizetésének kötelezettsége is. Ahogyan azt már jeleztem, a hivatkozott adózási móddal később részleteiben foglalkozunk. Jelen kérdéssel összefüggésben elegendő annyit tudnod, hogy a bevételek és az annak elérése érdekében felmerült költségek különbözeteként fennmaradó összeget -feltéve, hogy az pozitív- még vállalkozói személyi jövedelemadó (ennek mértéke ugyancsak 16 százalék, de nem tévesztendő össze a fentiekben tárgyalt járulékkal) terheli. Az ennek levonásával még megmaradó összeg (az ún. vállalkozói osztalékadó alapja) 14 százalékát egészségügyi hozzájárulás címén kell befizetnie a vállalkozónak. Amit tehát Szorgos úr „megtakarított” a fel nem vett vállalkozói bérével (ami költségként elszámolható, és így csökkenti a vállalkozói személyi jövedelemadó, illetve az osztalékadó alapját), az alapja a további adóknak és járulékoknak.

Tételezzük fel, hogy Szorgos úr 2007-ben 6 millió forint bevételre tesz szert, mint vállalkozó. A tevékenysége érdekében felmerült, elszámolható költségei 5,2 millió forintot tettek ki. Szorgos úr bevételeinek és költségeinek különbözete tehát 800 ezer forint. Ezt vállalkozói személyi jövedelemadó (16 százalék, azaz 128 ezer forint) terheli. A fennmaradó (800 e - 128 e=) 672 ezer forint 14 százalékát (94.080,- Ft) még egészségügyi hozzájárulásként ki kell fizetnie nyugdíjas vállalkozónknak. Az említett, 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulásnak² van korlátja: ez évi 450 ezer forint. Ennek számításakor nem csupán a 14 százalékos mértékű hozzájárulást kell figyelembe venni, hanem az egészségbiztosítási járulék³ (a munkáltató, a vállalkozó által az Egészségbiztosítási Alapba fizetett 8 %-os mértékű járulék), egészségügyi szolgáltatási járulék címén megfizetett összegeket is.

Azaz Szorgos úr a vállalkozói bére után megfizetett egészségügyi szolgáltatási járulék összegét levonhatja a 450 ezer forintból (a hozzájárulás-fizetés maximuma), és a fennmaradó összeg lehet az a maximum, amit az osztalékadó alapja után számított, 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulásból még meg kell fizetnie.

Emlékszel, Szorgos úr havonta 100 ezer forint bért fizet ki önmagának. Ezt az alábbiak szerint terheli egészségügyi szolgáltatási járulék:

- január-február-március hónapokra (16 százalék) összesen 48.000,- Ft
- április hótól (9 százalék + 8,5 százalék összesen) 157.500,- Ft

azaz, összesen 205.500,- Ft

Az említett 450 ezer forintból levonva ezt, kapjuk meg azt az összeget, amely erejéig Szorgos úr még köteles lehet 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást fizetni:

ez 244.500,- Ft.

Ebből az is következik, hogy Szorgos úrnak az ún. osztalékadó alapja szerint kiszámított 94.080,- Ft hozzájárulást is meg kell fizetnie, hiszen a még tőle követelhető maximumba ez „belefér”.

Szorgos úr választhatta volna az **átalányadózást** is. Ebben az esetben a járulék alapja az átalányadó alapjaként számított összeg.

² Az egészségügyi hozzájárulásról szóló, 1998. évi LXVI. tv. 3.§.(3) bekezdése szerint.

³ A Tbj.-törvény 19.§.(1) bek. 36-37.§-ai és 39.§(2) bekezdése szerint fizetett járulékok

Később még erről az adózási módról is lesz szó, előljáróban csak annyit kell tudnod, hogy a személyi jövedelemadóról szóló törvény által meghatározott mértékű költségátalány levonásával kell a bevételből kiszámítani az adóalapot.

A költségátalány mértéke általános esetben, a nyugdíjas vállalkozók számára bevétel 25 százaléka. Ez a tevékenységtől függően - például taxis, kiskereskedő - több is lehet. Az egyszerűség kedvéért maradjunk a nyugdíjas vállalkozók többségére érvényes 25 százaléknál. Jelen esetben ugyanis nem az a lényeg, hogy Szorgos úr jól döntött-e, amikor ezt az adózási módot választotta - persze ez is fontos, és erről később lesz szó -, hanem a fizetendő járulék számításának módjával ismerkedünk meg.

Maradva az előző példánkban szereplő adatoknál: Szorgos úr éves bevétele 6 millió forint volt. Jelen esetben közömbös, hogy Szorgos úr fizetett-e önmagának bért vagy sem. A járulék alapja ugyanis az átalányadó alapja. Tételezzük fel, hogy Szorgos úr bevételei havonta azonos arányban folynak be, azaz havonta 500 ezer forint bevétellel számolhat. Ennek 75 százaléka az átalányadó alapja, és így az egészségügyi szolgáltatási járulék alapja is. Azaz:

- január-február-március hónapokra (16 százalék) összesen 180.000,- Ft
- áprilistól (9 százalék és a 8,5 százalékos nyugdíjjárulék) összesen. 590.625,- Ft

Mindösszesen tehát 770.625,- Ft

Mivel ennél az adózási módnál nincs vállalkozói személyi jövedelemadó, illetve osztalékadó fizetésének kötelezettsége, a korábban már tárgyalt 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás nem merül fel.

Most játszunk el annak gondolatával, hogy Szorgos úr az **egyszerűsített vállalkozói adó** („eva”) mellett dönt. Ennek az adózási módnak a választásához kell némi „vállalkozói múlt”, a tevékenységüket kezdők nem választhatják. Két adóévnyi folyamatos működés szükséges, és az, hogy ezalatt a vállalkozó bevételt is elérjen. A járulékfizetés szabályaival azonban erre az esetre is érdemes tisztában lennie a vállalkozónak, hiszen ez is fontos annak eldöntésében, hogy érdemes-e az eva hatálya alá majd bejelentkeznie vagy sem.

Szorgos úr, mint nyugdíjas, az eva alapjának (illetve év közben az eva előlege alapja) számító összeg 10 százaléka után fizeti meg az egészségügyi szolgáltatói járulékot. Szorgos úr bevétele 6 millió forint. Mivel az eva alapjába a vállalkozó által felszámított általános forgalmi adó (vevőinek, megrendelőinek kiszámlázott díj áfa-tartalma) is beleszámít, a bevételt megnöveljük 20 százalékkal.

Azaz 7,2 millió forint éves szinten az eva alapja. Az egyszerűség kedvéért itt is feltételezzük, hogy a bevételek havonta azonos ütemben folynak be. Azaz havonta 600 ezer forint- az általános forgalmi adót is tartalmazó- bevétele van vállalkozónknak. Ennek 10 százaléka a járulék alapja, azaz havi 60 ezer forint.

- január-február-március hónapokra (16 százalék) összesen 28.800,- Ft
- áprilistól (9 százalék +8,5 százalék) összesen 94.500,- Ft

mindösszesen 123.300,- Ft

Szorgos úrnak ebben az esetben sem kell a 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulással számolnia.

Mint láttuk az átalányadó és az eva esetében teljesen mindegy, hogy Szorgos úr fizetett-e önmagának bért vagy sem, s ha igen, akkor milyen összegben.

A járulék alapja az adó (adóelőleg) alapja, és ha bevétel van, akkor ezeknél az adónemeknél adófizetési kötelezettség is van - azaz az a dónak és járulékfizetésnek van alapja -, a tényleges költségektől, az ezek levonásával fennmaradó jövedelemtől függetlenül. Viszont meg lehet „spórolni” a 14 százalékos egészségügyi hozzájárulást.

A választott adózási mód és a járulékfizetésre vonatkozó szabályok ismeretében érdemes több variációban is elvégezni a számításokat, mielőtt egy adott adózási mód mellett döntünk. Természetesen a tevékenység jellege (költségigényessége, az átalányadóban rá vonatkozó költségátalány mértéke) is fontos szempont. Ezekről később lesz majd szó. Fentiekkel csak a járulék számításának módját szerettem volna bemutatni, de az adózásról szóló fejezetek olvasása nélkül ne dönts elhamarkodottan csupán a járulékfizetéséből kiindulva az adózási mód lehetséges változatai közt.

És még egy lehetséges élethelyzet: Szorgos úr **társas vállalkozásnak is tagja.**

Az egészségügyi szolgáltatási járulékot - illetve április 1-jétől - a nyugdíjjárulékot a társaságnál is meg kell fizetnie, ha személyes közreműködésért díjazásban részesül. Ebben az esetben az egészségügyi szolgáltatási járulék a társaságot terheli, míg a társas vállalkozónak a nyugdíjjárulékot kell megfizetnie.

A nyugdíjjárulék fizetésének van felső határa: ennek összegét minden évben a költségvetési törvény határozza meg ⁴ 2007-ben, a 2007. évi költségvetésről szóló, 2006. évi CXXVII. törvény rendelkezései szerint a nyugdíjjárulék-alap felső határa napi 18.490,-Ft, évi 6.748.850,-Ft.

Ha Szorgos úr vállalkozása rendkívül sikeres évet mondhat magáénak, és így járulékalapja az adott évben meghaladja a fenti összeget, akkor a járulékfizetési határt meghaladó jövedelemrésze már nem kell nyugdíjjárulékot fizetnie.

⁴ 1997. évi LXXX. törvény 24.§.(2) bekezdése szerint.

1.2. A kiegészítő tevékenységűnek nem minősülő vállalkozók

Azoknak az egyéni vállalkozóknak, akik nem nyugdíjasok, a Tbj.-törvény előírja a járulékfizetés kötelező minimumát. Ezt akkor is teljesíteniük kell, ha az adott hónapban nem volt bevételük, jövedelmük.

A fenti szabályt azonban ki kell egészítenünk, ha a vállalkozó:

- heti 36 órát elérő munkavisztonnyal rendelkezik,
- közép- vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytat,
- egyidejűleg társas vállalkozásnak is tagja.

Előjáróban vizsgáljuk meg azt az esetet, ha az egyéni vállalkozó csak egyéni vállalkozó, azaz a fenti körülményekkel nem kell számolnunk.

Ebben az esetben a tevékenysége kezdésének évében a járulékfizetésének alapja a tárgyhót megelőző hó első napján érvényes **minimálbér**, azaz 2007-ben 65.500,- Ft havonta. Ha a járulékot nem teljes hónapra kell megállapítani (például a tevékenység kezdete nem a hónap első napjára esik, vagy a vállalkozó keresőképtelen volt, és táppénzt folyósítottak részére az adott hónap egy részében), egy naptári napra a minimálbér 30-ad részét kell figyelembe venni, a járulékok alapjaként. Az ennek alapján számított járulékokat akkor is meg kell fizetnie, ha az adott hónapban egy árva fillér bevétele sem volt. Természetesen a járulékfizetési kötelezettség alól mentes időszakok -például keresőképtelenség, melynek időtartamára táppénzt kapott- is lehetnek egy vállalkozó életében, de erről kicsit később lesz majd szó.

Fontos, hogy ki minősül **kezdő egyéni vállalkozónak**. Bizonyára nem lepődsz meg azon, hogy a Tbj.-törvény ebben a vonatkozásban sem hagy a sötétben tapogatózni, és nem bízza a kérdést a fantáziádra. Kezdő egyéni vállalkozó ⁵ tehát az egyéni vállalkozói tevékenységét kezdő vállalkozó, a tevékenysége kezdése napját magában foglaló naptári év utolsó napjáig. Ha -például- december 5-én kezded a vállalkozói tevékenységed, akkor csak december 31-ig minősülsz kezdőnek a járuléktörvény szerint, január elsején már öreg róka vagy a járulékfizetés szempontjából. Fontos, hogy nem minősül tevékenységét kezdőnek az az egyéni vállalkozó, aki egy naptári éven belül megszünteti a vállalkozói tevékenységét, majd új vállalkozásba kezd. Például vállalkozói tevékenységedet június 10-én megszünteted, majd augusztus 6-án ismét egyéni vállalkozói engedélyt kapsz. Ekkor az új vállalkozásodban (augusztus) nem minősülsz kezdőnek.

Ha a vállalkozó fentiek szerint nem minősül kezdőnek, akkor számára a járulékfizetés kötelező minimumát a **minimum járulékalap** szerint kell kiszámítani. A minimum járulékalap havi átlagban a minimumbér kétszerese, azaz 2007-ben havi 131 ezer forint. Ez azt jelenti, hogy a vállalkozónak a tényleges, járulékalapot képező jövedelme után kell a járulékokat megfizetnie, de a járulék alapja nem lehet kevesebb havi átlagban a minimum járulékalapnál. Azaz éves szinten legalább (131.000*12 hó=) 1.572.000,- Ft alapján kell megfizetni a járulékokat. Természetesen előfordulhat, hogy a vállalkozó minden igyekezete ellenére sem keres annyit, hogy meg tudja fizetni a minimum járulékalap után a járulékokat. Ha a vállalkozó tényleges járulékalapja nem éri el a minimálbért, akkor e tény az esedékes havi bevallásában jelenti be az adóhatóságnak (a járulék alapjaként feltüntetett összeg egyben bejelentés is), és akkor a tényleges járulékalap után fizeti meg a járulékokat. A járulék alapja azonban ebben az esetben sem lehet kevesebb, mint a tárgyhót megelőző hó első napján érvényes minimálbér, azaz 2007-ben havi 65.500,- Ft.

⁵ 1997. évi LXXX. tv. 4.§. 6. pont b a) alpont

Ha a vállalkozó nem nyugdíjas- és a fentiekben felsorolt élethelyzeteknek sem alanya-, a minimum járulékalap akkor is vonatkozik rá, ha eva-adóalany, vagy átalányadózó. Azaz nem csupán a vállalkozói személyi jövedelemadóztatást választók vállalkozói bérére (kivét) érvényesül e szabály.

Fentiekben egyfolytában dobálóztunk olyan kifejezésekkel, mint **tényleges járulékalap, járulékalapot képező jövedelem**. Nos: a tényleges járulékalap az az összeg, amely ténylegesen a vállalkozó rendelkezésére állt az adott hónapban, és amely járulékalapot képez. (Például jövedelem hétköznapi értelemben a családi pótlék is, de nem adóköteles, és főként nem kell utána járulékot fizetni.) A tényleges kifejezés azonban elveszíti jelentőségét, ha ez a jövedelem nem éri el a minimálbért, mivel akkor a járulékalapja ez utóbbi lesz.

A járulékalapot képező jövedelem fogalmáról már képet kaptunk Szorgos úr járulékfizetésével kapcsolatban is.

Ha főfoglalkozású egyéni vállalkozónk **a vállalkozói személyi jövedelemadóztatást választja**, akkor a bér kivét és az osztalékadó kapcsán már vázoltak itt is érvényesek, csupán a vállalkozói bért terhelő járulékok mértékében van változás. Jelesül:

- a Nyugdíjbiztosítási Alapba 21 % +8,5 %-ot,⁶
- az Egészségbiztosítási Alapba 8 % +7 %-ot,
- tételes egészségügyi hozzájárulásként havi 1.950,- Ft (naptári napokra ennek 30-ad részét)

kell a vállalkozónak megfizetnie.

A bevételek és az azzal szemben felmerült költségek (ennek része a vállalkozói bér és az azt terhelő, költségként elszámolható járulékok összege is) levonásával fennmaradó összeget ebben az esetben is vállalkozói személyi jövedelemadó (16 százalék) terheli. Az ennek levonásával fennmaradó összeg (osztalékadó alapja) után jelen esetben is 14 százalékos egészségügyi hozzájárulást kell fizetni. A már említett 450 ezer forintos korlát összegébe az egészségbiztosítási járulékok (jelen esetben az Egészségbiztosítási Alapba, a vállalkozói bér után megfizetett 8 százalék) összege is beleszámít. A 14 százalékos mértékű járulékot csak a 450 ezer forintból ezen felül fennmaradó összegig kell megfizetni.

Nézzünk ennek megértése érdekében egy példát. Bátor Béla főfoglalkozású egyéni vállalkozó, nem áll munkaviszonyban és nem koptatja nappali tagozaton az iskolapadot.

Éves bevétele 8 millió forint volt, az ezt terhelő költségek összege 7,6 millió forint. Vállalkozói bérként 1.572 ezer forintot számolt el.

Először számítsuk ki, milyen összegű járulékok terheli öt éves szinten összesen:

- | | |
|-------------------------------------|--------------|
| • Nyugdíjbiztosítási Alap: | 463.740,- Ft |
| • Egészségbiztosítási Alap | 235.800,- Ft |
| • tételes egészségügyi hozzájárulás | 23.400,- Ft |

⁶ A százalékok „elkülönítésének” oka: a 21%-os nyugdíjbiztosítási járulékok, illetve a 8%-os egészségbiztosítási járulékok elszámolható költségként, míg a 8,5%-os egyéni nyugdíjbiztosítási -és a 7%-os egyéni egészségbiztosítási járulékok a magánszemélyt terheli. Munkaviszony esetében ezt nevezzük a munkabért terhelő „levonások”-nak. Ha az érintett tagja magán-nyugdíjpénztárnak, akkor a 8,5%-ból 8% a pénztárt illeti.

A már sokat emlegetett 450 ezer forint szempontjából az Egészségbiztosítási Alapba fizetett, 8%-os mértékű egészségbiztosítási járulék összegének (ez a 235.800,- Ft-ból 125.760,- Ft, munkaviszony esetében ezt a járulékrészt a munkáltató fizetné) van jelentősége: Bátor Bélának az osztalékadó alapjával összefüggésben legfeljebb az ennek levonásával fennmaradó összeg erejéig kell a 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulást megfizetnie.

Azaz: bevételei és költségei különbözeteként 400 ezer forinttal kell számolnunk. Ezt 16 százalékos vállalkozói személyi jövedelemadó (64 ezer forint) terheli. Ennek levonásával számítjuk ki az osztalékadó alapját, amely egyben a 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás alapja is.

Jelen esetben 336 ezer forint alapulvételével kell Bátor úrnak megfizetnie a tárgyalt járulékot. Ennek összege 47.040,- Ft, és ezt be is kell fizetnie Bátor úrnak, mivel 450.000,- forintból a fenti 125.760,-forint levonásával még fennmaradó összeget (324.240,- Ft) nem lépi túl ezzel a kötelezettséggel.

Ha Bátor úr van olyan bátor, hogy az **átalányadózás** mellett döntsön, akkor a fentebb ismertetett járulékok alapja az átalányadó alapja, de legalább a minimum járulékalap (ezt el nem érő jövedelem bejelentése esetén a minimálbér.)

(Az átalányadó esetében a jellemző költséghányad főfoglalkozású vállalkozó esetében 40 százalék, de a tevékenység jellegének függvényében ettől több is lehet.)

Ebben az esetben azonban nincs osztalékadó-alap és ezért nem merül fel a sokat emlegetett 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás sem.

Például: Bátor úr havi bevétele 300 ezer forint. Az átalányadó megállapításához figyelembe vehető költséghányad 40 százalék, azaz az átalányadó alapja $(300.000 \cdot 0,6 =)$ 120.000,- Ft. Bátor úr előtt az alábbi lehetőségek állnak: 131 ezer forint minimum járulékalap után fizeti meg a járulékokat, vagy bevallásában tényleges jövedelemként a 120 ezer forintot jelöli meg, és az ennek figyelembevételével számított járulékokat fizeti meg. Ez utóbbi esetben számíthat arra, hogy az adóhatóság ellenőrzi a jövedelmére vonatkozó adatok valódiságát.

Ha Bátor úr átalányadó alapja -például- 50 ezer forint lenne, akkor a járulékokat legalább a minimumbér (65.500,- Ft) alapján kellene megfizetnie.

Ha Bátor úr az **eva** hatálya alá tartozik, akkor a járulékok alapja az eva - illetve év közben az eva előlegének – alapja, de ebben az esetben is legalább a minimum járulékalap (ezt el nem érő jövedelem bejelentése esetén a minimálbér.). Az eva-alappal kapcsolatosan – mint Szorgos úr esetében - figyelniük kell arra, hogy az adóalap a vállalkozó által felszámított általános forgalmi adót is magában foglalja.

Maradva a havi 300 ezer forint bevételnél – itt feltételezem, hogy Bátor úr nem alanyi mentes státuszt választotta az áfa szempontjából - az eva alapja a 300 ezer forint általános forgalmi adóval növelt összege, azaz 360 ezer forint. Mielőtt Bátor úr a szívéhez kapna, fontos tisztáznunk, hogy a járulékokat csak a minimum járulékalap (131 ezer Ft) alapján kötelező megfizetnie, e feletti összeg alapján akkor fizet járulékot, ha ezt vállalja. (Erről írásban kell nyilatkoznia, első ízben a tárgyév december 20-ig, majd azt követően az eva-bevallással egyidejűleg) Mivel Bátor úr még fiatal - messze még a nyugdíjkorhatár - „megelégszik” a minimum járulékalappal is.

Azzal a fránya 14 százalékos egészségügyi hozzájárulással ebben az esetben sincs gondja Bátor úrnak, osztalékadó-alap hiányában.

Az az eset is előfordulhat, hogy Bátor úrnak viszonya van – nos nem Mancikával, a bérelszámolásról, hanem a munkahelyével **munkaviszonya** -, azaz heti 36 órát meghaladó időtartamban a munkahelyén dolgozik. Miként fizet akkor egyéni vállalkozóként járulékot?

Nos, ha a **vállalkozói személyi jövedelemadózást választotta**, akkor a járulékok alapja a vállalkozói bér, feltéve, hogy az adott hónapban vesz fel jövedelmet ezen a jogcímen. Ekkor a **tényleges összeg a járulékok alapja**, függetlenül attól, hogy az eléri-e a minimálbér összegét vagy sem.

A főfoglalkozású vállalkozókkal kapcsolatban felsorolt járulékokat kell megfizetnie, kivéve a tételes egészségügyi hozzájárulást (havi 1.950,- Ft), mivel ezt a munkáltatója már megfizette utána. Nem kell megfizetnie továbbá az egyéni egészségbiztosítási járulék (összesen 7 %) pénzübeni járulékrészét, azaz a 3 %-ot. A nyugdíjjárulék fizetésére, a járulékalap maximumára vonatkozóan ebben az esetben is érvényesek a Szorgos úrral kapcsolatban már tárgyaltak.

Azaz Bátor úrnak az alábbiak szerint kell járulékokat fizetnie:

- A Nyugdíjbiztosítási Alapba 21 % + 8,5 %,
- Az Egészségbiztosítási Alapba 8 % + 4 %.

A vállalkozói osztalékadó-alapját terhelő 14 százalékos egészségügyi hozzájárulás ebben az esetben is felmerülhet. A furtonfurt emlegetett 450 ezer forintos hozzájárulás-fizetési korlátba ebben az esetben Bátor úr munkáltatója által megfizetett egészségbiztosítási járulékot is: figyelembe kell venni, nem csupán a vállalkozóként az Egészségbiztosítási Alapba fizetett 8 százalékos mértékű egészségbiztosítási járulékot. .

Például: Bátor úr munkabére havi 200 ezer forint. Éves szinten munkaadója az alábbiak szerint fizet egészségbiztosítási járulékot:

- munkáltatót terhelő egészségbiztosítási járulék éves szinten $(2.400.000 * 0,08 =) 192.000,-$ Ft

Ha Bátor úr is fizet az ún. vállalkozói bére alapján 8 százalékos mértékű egészségbiztosítási járulékot, akkor azt is figyelembe kell venni.

Jelen esetben Bátor úr él azzal a jogával, hogy nem vesz fel személyes közreműködése ellenértékéként jövedelmet - nincs vállalkozói bér - és nem fizeti meg a fentebb felsorolt járulékokat (Nyugdíjbiztosítási- és Egészségbiztosítási Alap részére). Ekkor bevételei és költségei különbözeteként az osztalékadó alapja szerint számított 14 százalékos egészségügyi hozzájárulás még felmerülhet (ha csak nem volt Bátor úr vállalkozói tevékenysége veszteséges). Az e jogcímen fizetendő járulék maximuma 450 ezer forint. Ebből levonva a munkáltató befizetéseit $(450 e - 192 e =) 258$ ezer forintig terjedhet Bátor úr egészségbiztosítási járulék-fizetési kötelezettsége.

Bátor úr munkaviszony mellett nem választhatja az átalányadózást.

Ellenben lehet **evás**: járulékalapja ekkor az eva (év közben az eva-előlegének) alapja 4 százaléka. A 3 százalékos mértékű pénzübeni egészségbiztosítási járulékot és a tételes (havi 1.950,- Ft) egészségügyi hozzájárulást) nem kell megfizetnie. Osztalékadó-alap hiányában a 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás sem merül fel.

Ha Bátor úr **nappali tagozaton egyetemi hallgató**, akkor a fentebb, a munkaviszony kapcsán leírtak érvényesek a járulékfizetésére, azzal a különbséggel, hogy a havi 1.950,- Ft egészségügyi hozzájárulást meg kell fizetnie.

Ha a **vállalkozói jövedelemadózást** választja, akkor az osztalékadó alapjára vetített 14 százalékos egészségügyi hozzájárulással is számolnia kell a munkaviszonyos vállalkozónál vázoltak értelemszerű alkalmazásával.

Ha az **átalányadózás** mellett dönt, akkor a járulékok alapja az átalányadó alapja. A 3 százalékos mértékű pénzbeni egészségbiztosítási járulékot nem kell megfizetnie, de a tételes egészségügyi hozzájárulást (havi 1.950,- Ft) azonban igen.

Ha az **eva** hatálya alá tartozik, akkor a járulékok alapja az eva alapja (év közben az eva előlegének alapja) 4 százaléka a járulékok alapja. Nem kell megfizetnie a 3 százalékos mértékű pénzbeni egészségbiztosítási járulékot, de a tételes egészségügyi hozzájárulást (havi 1.950,- Ft) azonban igen.

Ha Bátor úr egyéni vállalkozása mellett **társas vállalkozásnak is tagja**, akkor a dönthet úgy, hogy a minimum-járadékalap utáni járulékot a társas vállalkozásából származó jövedelme után fizeti meg. (Ekkor a tárgyév január 31-ig nyilatkozatban kell erről tájékoztatnia a társas vállalkozását.) Ebben az esetben az egyéni vállalkozásából származó jövedelme után csak akkor kell járulékot fizetnie, ha e tevékenységéből járadékalapot képező jövedelme (például vállalkozói bér) van. Ha van ilyen jövedelme, akkor a Nyugdíjbiztosítási- és az Egészségbiztosítási Alapba a már részletezett járulékokat meg kell fizetnie, kivéve a tételes egészségügyi hozzájárulást.

Ha egyéni vállalkozóként a vállalkozói személyi jövedelemadózást választja - azaz osztalékadó-alap és így 14 százalékos mértékű egészségügyi hozzájárulás felmerülhet -, a 450 ezer forintos egészségbiztosítási járulék maximum összegébe a társas vállalkozás által megfizetett 8 százalékos mértékű egészségbiztosítási járulékot is figyelembe kell venni.

1.3. A járulékfizetési kötelezettség időtartama, a járulékok bevallása és megfizetése

A járulékfizetési kötelezettség időtartama:

Az egyéni vállalkozók esetében a járulékfizetési kötelezettség a vállalkozói engedély átvétele napjától annak visszaadásáig (vagy jogerős visszavonása napjáig) áll fenn. A járulékfizetési kötelezettség ezen időtartam alatt akkor is fennáll, ha a vállalkozó szünetelteti a tevékenységét, például néhány hónapig nincs vagy nem vállal megbízásokat. Járulékfizetési kötelezettség alól sem jogszabályi, sem méltányossági alapon nem mentesíthető a vállalkozó. (Kivéve azt az időtartamot, amikor nem köteles a vállalkozó járulékot fizetni, mint például a táppénz folyósításának időtartama).

Járulékbevallás:

A **kiegészítő tevékenységűnek nem minősülő egyéni vállalkozónak** a tárgyhót követő hó 12-ig kell megfizetnie a járulékokat és a bevallási kötelezettségének (2007-ben a 0758-as bevallásban) is e határidőig kell eleget tennie, elektronikus úton. Ahhoz, hogy elektronikus úton küldhesse el bevallásait az adóhatóságnak, be kell jelentkeznie az Okmányirodában (bármelyikben, nem csupán a lakóhelye szerint illetékes irodában) és regisztrációt kérnie.

Ha az egyéni vállalkozónak alkalmazottja, segítő családtagja is van - azaz kifizetőnek minősül -, akkor a részükre kifizetett bér, díjazás összegéről és az azt terhelő járulékokról havonta, a tárgyhót követő hó 12-ig kell bevallást adnia (0708-as bevallás), ugyancsak elektronikus úton. Az egyéni vállalkozó magánszemélynek minősül az adózás rendjéről szóló törvény alkalmazásában, így a *saját járulékait forintra kerekítve* kell megfizetnie.

Ellenben az *alkalmazottai, segítő családtagja* után fizetendő járulékokat -kifizetői minőségében- már *1000 forintra kerekítve* kell befizetnie.

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** számlájára kell befizetni a 21 százalékos nyugdíjbiztosítási járulékot és a 8,5 százalékos, a magánszemélyt (alkalmazottat, egyéni vállalkozót) terhelő, ún. egyéni nyugdíjbiztosítási járulékot. Ha az érintett személy tagja valamelyik magánnyugdíjpénztárnak, akkor a Nyugdíjbiztosítási Alapba a 8,5 százalékból csak a 0,5 százalékos részt kell befizetni, a 8 százalékos részt a pénztár kapja. 2007. január 1-jétől már ezt is az adóhatóság szedi be. A bevallásban (0758, illetve 0708) a magánnyugdíj-pénztári tagdíj bevallására szolgáló rovatban meg kell adni az érintett pénztár kódját: ezt az adóhatóság honlapjáról letölthető, a nyomtatvány kitöltését segítő program oly módon támogatja, hogy a kitöltés során egy ún. legördülő ablakból a szükséges kód kiválasztható.

Az **Egészségbiztosítási Alap** számlájára kell befizetni a 8 százalékos egészségbiztosítási járulékot és a 7 (4+3)⁷ százalékos egyéni egészségbiztosítási járulékot, valamint az egészségügyi szolgáltatási járulékot.

Ha a **vállalkozó többes jogviszonyban** áll (például heti 36 órát elérő munkaviszony, társas vállalkozásban tagi jogviszonnyal rendelkezik) mentesül a havi bevallási kötelezettség alól a saját járuléki tekintetében arra az időtartamra, amely alatt vállalkozói kivétet nem számol el, illetve az átalányadózást választó, vagy evás egyéni vállalkozó bevételt nem szerez. Kifizetői minőségét azonban ez nem érinti, ha van alkalmazottja, segítő családtagja, akkor a havi bevallási kötelezettségén (0708-as bevallás) nem változtat az a tény, hogy saját maga után az adott időszakban nem merül fel befizetési- és bevallási kötelezettsége.

⁷ A 4 százalékos mértékű járulékrész a természetbeni egészségbiztosítási járulék, míg a 3 százalékos mértékű rész a pénzbeni egészségbiztosítási járulék. Ez utóbbit, például a heti 36 órát elérő munkaviszony mellett vállalkozóknak nem kell vállalkozóként fizetniük.

Az **evás, kiegészítő tevékenységűnek nem minősülő** egyéni vállalkozónak elektronikus úton a 0758-as bevallást kell benyújtania havonta, a tárgyhót követő hó 12-ig napjáig. A járulékokat is ezen időpontig kell megfizetnie.

A **kiegészítő tevékenységű- nyugdíjas- vállalkozónak, (a vállalkozói személyi jövedelemadó és az eva adózó, kiegészítő tevékenységű egyéni vállalkozónak** évente) egyszer kell saját járulékait bevallást adnia. A kiegészítő tevékenységet folytatók az éves személyi jövedelemadó-bevallásában (2007-ről a 0753-as) kell számot adnia a járulékokról, illetve, ha az eva hatálya alá tartozik, az éves eva-bevallásban (2007-ről a 0743-as bevallásban) Mind a 0753-as, mind a 0743-as bevallás határideje 2008. február 15.

A kiegészítő tevékenységű vállalkozónak - ha nincs alkalmazottja, segítő családtagja, azaz nem minősül foglalkoztatónak - *nem kötelező elektronikus* úton bevallást adnia, azt teljesítheti a nyomtatvány postai úton való beküldésével, az adóhatóság ügyfélszolgálatán való benyújtásával. Ha azonban kifizetőnek minősül, a 0708-as bevallásokat havonta, a tárgyhót követő hó 12-ig napjáig be kell küldenie, és a járulékokat befizetnie. Ekkor elektronikus úton történő bevallásra kötelezett mind a maga, mind alkalmazottaival kapcsolatos bevallásokkal kapcsolatban. Kifizetői minősége azonban a saját járulékeinak bevallási és befizetési határidejét nem módosítja.

A kiegészítő tevékenységű vállalkozóknak az egészségügyi szolgáltatási járulékot és a nyugdíjjárulékot negyedévente, a negyedévet követő hónap 12. napjáig kell megfizetniük (az Egészségbiztosítási Alap, illetve a Nyugdíjbiztosítási Alap javára).

Nem köteles az egyéni vállalkozó járulékot fizetni arra az időtartamra, amely alatt

- táppénzben, baleseti táppénzben, terhességi gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban, gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, ápolási díjban részesül (kivéve, ha a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, az ápolási díj folyósításának tartama alatt vállalkozói tevékenységét személyesen folytatja),
- katonai szolgálatot teljesítő önkéntes tartalékos katona,
- fogvatartott,
- ügyvédként, szabadalmi ügyvivőként, közjegyzőként kamarai tagságát szünetelteti,
- keresőképtelen.

A **gyermekgondozási segélyen** lévő vállalkozónak fontos tudnia, hogy a segély folyósítása nem teszi őt kiegészítő tevékenységű vállalkozóvá - hiszen nem nyugdíjas - és nem jelent a heti 36 órát elérő munkaviszony vagy az egyetemi, főiskolai hallgatói jogviszonnyal azonos státuszt a járulékfizetésben. Ha tehát a gyes mellett vállalkozásában is személyesen közreműködik, akkor a járulékfizetés kötelező minimuma rá is érvényes. Ha a vállalkozást alkalmazottja, segítő családtagja útján folytatja – például a fodrász egyéni vállalkozó gyesen van, de alkalmazottja továbbra is dolgozik az üzletben, akkor a vállalkozónak önmaga után nem kell járulékot fizetnie. Munkáltatóként azonban e kötelezettsége felmerül. Erről később, a vállalkozóval, mint munkaadóval foglalkozó részben még lesz szó.

A járulékokat az alábbi számlaszámokra kell befizetni:

- APEH Egészségbiztosítási Alapot megillető bevételek beszedési számla
10032000-06056229
- APEH Nyugdíjbiztosítási Alapot megillető bevételek beszedési számla
10032000-06056236
- APEH Egészségügyi hozzájárulás ⁸
10032000-06056229

1.4. A vállalkozói járulék

Az egyéni (és a társas vállalkozó) az egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem után **4 százalékos mértékű** vállalkozói járulékot fizet. A járulékfizetés célja a vállalkozó munkanélkülivé válása esetén - a munkanélküli-segélyhez hasonló - ellátásra való jogosultságának megszerzése.

A vállalkozói járulék fizetésének kötelezettsége nem vonatkozik arra a személyre, aki öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban részesül, vagy arra jogosulttá vált. Nem kell vállalkozói járulékot fizetnie annak az egyéni (és társas vállalkozónak), aki a vállalkozói tevékenysége folytatásával egyidejűleg munkaviszonyban is áll, és munkaideje eléri a heti 36 órát.

A vállalkozó járulék fizetésének rendje

Az egyéni vállalkozó köteles a vállalkozói járulékot **havonta** a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig megfizetni⁹ az illetékes állami adóhatóságnak úgy, hogy a járulékalap éves szinten elérje legalább a minimálbér naptári évre számított összegét. Azaz éves szinten (65.500*12=) 786.000,-Ft 4 százalékat (31.440,-Ft) be kell e jogcímen fizetnie a vállalkozónak. Járulék-bevallási kötelezettségét a 0758-as bevallásokban, havonta teljesíti.

A járulék összegét forintra kerekítve kell bevallani és befizetni, az alábbi számlára:

- Vállalkozói járulék 10032000-06056339

⁸ A havi 1.950,-Ft, illetve a százalékos mértékű (pl. 14 százalékos) egészségügyi hozzájárulás befizetésére

⁹ Az adózás rendjéről szóló törvény (Art) szabályai szerint.

1.5. Mi jár a járulékéért

Az **egészségügyi szolgáltatási járulékot fizetők** – nyugdíjas vállalkozók - a járulékfizetésével egészségügyi szolgáltatásra nyernek jogosultságot. Azaz orvosi, kórházi ellátásra. Az egészségbiztosítás pénzbeni ellátásaira – mint például a táppénz, a gyermekgondozási díj - azonban nem.

Az **egészségbiztosítási járulékot** (a magánszemélyt terhelő 4 százalékos természetbeni és a 3 százalékos pénzbeni egészségbiztosítási járulékot, illetve az Egészségbiztosítási Alapba 8 százalékos egészségbiztosítási járulékot (fizetők, azaz a kiegészítő tevékenységűnek nem minősülő vállalkozók biztosítása teljes körű, azaz az egészségbiztosítás pénzbeni ellátásaira - táppénz, gyermekgondozási díj, terhességi- és gyermekágyi segély - is jogosultságot szereznek.

1.6. Amit a nyugdíjasoknak még tudniuk kell¹⁰

2008. január 1-jétől az öregségi és az öregségi jellegű nyugdíjakat (bányász-, művész-, korkedvezményes, korengedményes, előrehozott, csökkentett előrehozott nyugdíj) **szüneteltetni** kell, ha a nyugdíjas nem töltötte be a 62. évét, és a tárgyévi járulékköteles keresete meghaladja a minimálbér tizenkétszeresét. A járulékköteles kereset kategóriájában azt a járulékalapot képező keresetet kell figyelembe venni, amit az érintett munkaviszony¹¹keretében, illetőleg kiegészítő tevékenységű egyéni vagy társas vállalkozóként szerzett.

Az éves keretösszeget meghaladó járulékköteles kereset elérése után - az adóhatóság adatszolgáltatása alapján - a nyugdíjfolyósító szerv a tárgyévben az elérést követő hónaptól szünetelteti a nyugdíjat. A nyugdíj szüneteltetése alatt az érintett nyugdíjasnak minősül, tehát járnak neki az utazási- és egyéb kedvezmények, és vállalkozóként is kiegészítő tevékenységűnek minősül.

A 2008. január 1-je előtt nyugdíjazottakra e szabályokat 2009. december 31-ét követően, azaz 2010. január 1-jével kell alkalmazni. A 2008. január 1-től nyugdíjazottakra ez határidő nélkül érvényes.

Fontos, hogy a nyugellátás folyósításának szüneteltetése alatt, minden megszerzett 365 nap szolgálati idő után, a járulékalapot képező kereset, jövedelem havi átlagos összegének 0,4 százalékával emelkedik a nyugellátás összege.

¹⁰ Az 1997. évi LXXXI. tv. 22/A.§, 83/A.§ és 83/B.§-a alapján

¹¹ A Tbj.-törvény 5.§-a szerinti, biztosítással járó jogviszonyok.

1.7. A járulékfizetéssel, társadalombiztosítással kapcsolatban fontos jogszabályok

- 1997. évi LXXXIII. törvény a kötelező egészségbiztosítás ellátásaitól
- 1997. évi LXXXI. törvény a társadalombiztosítási nyugellátásról
- 1997. évi LXXX. törvény a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről (Tbj.-törvény)
- 1998. évi LXVI. törvény az egészségügyi hozzájárulásról
- 2003. évi XCII. törvény az adózás rendjéről (Art.)
- 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról (vállalkozói járulék)